

NGHIÊN CỨU KỸ THUẬT NHÂN GIỐNG CÂY ĐĂNG SÂM (*Codonopsis javanica* (Blume) Hook.F & Thoms) PHÂN BỐ TỰ NHIÊN TẠI SƠN LA

Nguyễn Thị Bích Ngọc

Khoa Nông Lâm - Trường Đại học Tây Bắc

Từ khóa: Đăng sâm,
nhân giống từ hạt,
giâm hom thân, nhân
giống bằng củ, tỉnh
Sơn La.

Keywords:
Codonopsis javanica
(Blume) Hook.F
& Thoms, quality
seedling test, stem
cuttings, propagated
with tubers, Son La
province.

TÓM TẮT

Đăng sâm là dạng cây dây leo, có tên khoa học là (*Codonopsis javanica* (Blume) Hook.F & Thoms). Đăng sâm có giá trị dược liệu, kinh tế cao và ý nghĩa bảo tồn lớn. Nghiên cứu này được thực hiện trong khuôn khổ đề tài nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ của Bộ Giáo dục và Đào tạo, mã số B2019 - TTB - 03 tại khu vực Sơn La. Nghiên cứu nhân giống bằng hạt được thực hiện với 4 lô hạt tương ứng 3 điểm thu hái (huyện Vân Hồ, huyện Sông Mã, huyện Thuận Châu và hỗn hợp 3 điểm). Kết quả cho thấy quả có đường kính từ 1,2 - 1,3 cm, độ thuần hạt từ 88,0 - 91,0%, khối lượng 1.000 hạt trung bình là 0,194g, có từ 810 - 893 hạt/quả, từ 5.076.142 - 5.208.333 hạt/ kg; tốc độ nảy mầm từ 7,4 - 7,5 ngày. Tỷ lệ nảy mầm không có sự khác biệt rõ rệt giữa các lô hạt và có thể gộp mẫu hạt tại các lô để nghiên cứu. Tỷ lệ nảy mầm của hạt từ 89,0 - 91,3%, xử lý hạt ở nhiệt độ tốt nhất là 40°C. Giá thể tốt nhất cho gieo thẳng hạt Đăng sâm là 70% đất tầng mặt + 20% trấu hun + 10% phân chuồng hoai mục. Nhân giống bằng củ cho tỷ lệ sống từ 87,8 - 91,1% và không có sự khác biệt giữa các kích thước củ khác nhau. Sau 45 ngày giâm củ, chiều dài chồi củ từ 8,9-11,5 cm, củ có kích thước từ 1-1,5 cm cho sinh trưởng chồi tốt nhất. Nhân giống bằng giâm hom thân không thực sự phù hợp, tỷ lệ sống dao động từ 23,33 - 63,33%. Cao nhất tại thí nghiệm thuốc NAA nồng độ 400ppm với thời gian nhúng thuốc 20s. Thuốc IAA cho tỷ lệ sống thấp nhất, tiếp theo đến IBA và cao nhất là NAA cả về chiều dài rễ của hom.

Quality testing quality seedling and variation test (*Codonopsis javanica* (Blume) Hook.F&Thoms) natural distribution in Son La

Codonopsis javanica (Blume) Hook.F & Thoms is a vine with medicinal value, high economic value and conservation significance. Research was carried out within the framework of the scientific research and technological development project at the ministerial level, the Ministry of Education and Training, code B2019 - TTB - 03 in Son La province. Seed propagation study was carried out with 4 seed plots corresponding to 3 collection points (Van Ho district, Song Ma district, Thuan Chau district and combined point 3). The results show that the fruit diameter is from 1.2 to 1.3 cm, the purity of the seeds is from 88.0 to 91.0%, the average weight of 1,000 seeds is 0.194g, there are from 810 to 893 seeds/fruit. 5,076,142 - 5,208,333 seeds/kg; germination rate from 7.4 to 7.5 days. Germination rate did not differ significantly between the seed lots and seed samples could be combined in the plots for study. Seeds germinate from 89.0 - 91.3%, the best seed soaking temperature is 40°C. The best medium for direct sowing of Dang ginseng seeds is 70% topsoil + 20% charred rice husks + 10% rotting manure. Propagation by tubers gave survival rates from 87.8 to 91.1% and there was no difference between different tuber sizes. After 45 days, the length of the tubers was from 8.9-11.5 cm, the tubers were 1-1.5 cm size for the best shoot growth. Propagation by stem cuttings is not really suitable, the survival rate ranges from 23.33 to 63.33%. Highest is NAA drug experiment with 400ppm concentration with 20s drug immersion time. IAA gave the lowest survival rate, followed by IBA and the highest was NAA.